

The Holy See

**LETTERA DEL SANTO PADRE FRANCESCO
IN OCCASIONE DEL CENTENARIO DELLA PROMULGAZIONE
DELLA LETTERA APOSTOLICA "MAXIMUM ILLUD"
SULL'ATTIVITÀ SVOLTA DAI MISSIONARI NEL MONDO**

*Do Czcigodnego Brata
Kardynała Fernando Filoniego,
Prefekta Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów*

30 listopada 2019 r. będziemy obchodzili setną rocznicę promulgacji Listu Apostolskiego *Maximum illud*, którym Benedykt XV pragnął nadać nowy impuls odpowiedzialności misyjnej głoszenia Ewangelii. Był rok 1919: pod koniec straszliwej wojny światowej, którą nazwał „bezsensowną rzezią[1]”, Papież dostrzegał potrzebę ewangelicznego przekwalifikowania misji w świecie, aby została oczyszczona z wszelkiego zanieczyszczenia kolonialnego i trzymała się z dala od tych dążeń nacjonalistycznych i ekspansjonistycznych, które spowodowały wiele katastrof. „Kościół Boży jest powszechny i nie jest obcy żadnemu ludowi ani narodowi”[2] - pisał, zachęcając także do odrzucenia wszelkich form interesowności, ponieważ tylko przepowiadanie i miłość Pana Jezusa, upowszechniane świętością życia i dobrymi uczynkami są motywem misji. W ten sposób Benedykt XV nadał więc szczególny impuls *missio ad gentes*, starając się za pomocą narzędzi pojęciowych i komunikacyjnych używanych w tym okresie rozbudzić, szczególnie wśród duchowieństwa, świadomość obowiązku misyjnego.

Odpowiada on na nieustanne wezwanie Jezusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk 16,15). Posłuszeństwo temu poleceniu Pana nie jest dla Kościoła opcją: jest jego „niezbędnym zadaniem”, jak to przypomina Sobór Watykański II[3], Kościół „z natury swojej jest misyjny”[4]. „Obowiązek ewangelizacji należy uważać za łaskę i właściwe powołanie Kościoła; wyraża on najprawdziwszą jego właściwość. Kościół jest dla ewangelizacji”[5]. Aby odpowiedzieć na tę tożsamość i głosić Jezusa, ukrzyżowanego i zmartwychwstałego dla wszystkich, Zbawiciela żyjącego, Miłosierdzie zbawiające, Sobór stwierdza ponadto, że „Kościół powinien pod wpływem Ducha Chrystusowego kroczyć taką samą

drogą, jaką postępował Chrystus, to znaczy drogą ubóstwa, posłuszeństwa, posługi i poświęcenia siebie”[6], to znaczy, by naprawdę przekazywał Pana „zasadę i wzór tej odnowionej, napełnionej braterską miłością, uczciwością i pokojowym duchem ludzkości, do której wszyscy tęsknią”[7].

To co leżało na sercu Benedyktowi XV niemal sto lat temu i to, co nam przypomina dokument soborowy od ponad pięćdziesięciu lat, jest niezmiennie aktualne. Dziś, tak jak wówczas „Kościół posłany przez Chrystusa celem objawienia i udzielenia miłości Bożej wszystkim ludziom i narodom, jest świadomy tego, że ma jeszcze do wypełnienia ogromne dzieło misyjne”[8]. W tym względzie, Jan Paweł II zauważył, że „Misja Chrystusa Odkupiciela, powierzona Kościołowi, nie została jeszcze bynajmniej wypełniona do końca”, i że „gdy obejmujemy spojrzeniem ludzkość, przekonujemy się, że misja Kościoła dopiero się rozpoczyna i że w jej służbie musimy zaangażować wszystkie nasze siły”[9]. Dlatego też, w słowach, na które chciałbym obecnie zwrócić uwagę wszystkich, wezwał Kościół do „*odnowy zaangażowania misyjnego*”, w przekonaniu, że misje „odnawiają Kościół, wzmacniają wiarę i tożsamość chrześcijańską, dają życiu chrześcijańskiemu nowy entuzjazm i nowe uzasadnienie. *Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana!* Nowa ewangelizacja ludów chrześcijańskich znajdzie natchnienie i oparcie w oddaniu się działalności misyjnej”[10].

W adhortacji apostolskiej *Evangelii gaudium*, zbierając owoce XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, zwołanego, aby zastanowić się nad *Nową ewangelizacją dla przekazu wiary chrześcijańskiej*, pragnąłem ponownie przedstawić całemu Kościołowi takie pilne powołanie: „Jan Paweł II zachęcił nas do uznania, że «należy troszczyć się żywo o przepowiadanie» skierowane do tych, którzy stoją z dala od Chrystusa, «gdyż jest to *pierwsze zadanie* Kościoła». Działalność misyjna «stanowi także dziś *największe wyzwanie* dla Kościoła», a «sprawa misji winna być na pierwszym miejscu». Co by się stało, gdybyśmy rzeczywiście potraktowali te słowa na serio? Po prostu uznalibyśmy, że działalność misyjna stanowi *paradygmat każdego dzieła Kościoła*”[11].

To, co chciałem wyrazić, wydaje mi się po raz kolejny niemożliwe do odłożenia na później: „ma znaczenie programowe i poważne konsekwencje. Mam nadzieję, że wszystkie wspólnoty znajdą sposób na podjęcie odpowiednich kroków, aby podążać drogą duszpasterskiego i misyjnego nawrócenia, które nie może pozostawić rzeczy w takim stanie, w jakim są. Obecnie nie potrzeba nam «zwyczajnego administrowania». Bądźmy we wszystkich regionach ziemi w «permanentnym stanie misji»”[12]. Nie bójmy się podejmować, z ufnością w Bogu i wielką odwagą „«opcji misyjnej», zdolnej przemienić wszystko, aby zwyczajne, style, rozkład zajęć, język i wszystkie struktury kościelne stały się odpowiednią drogą bardziej dla ewangelizowania współczesnego świata, niż do zachowania stanu rzeczy. Reformę struktur, wymagającą nawrócenia duszpasterskiego, można zrozumieć jedynie w następujący sposób: należy sprawić, by stały się one wszystkie bardziej misyjne, by duszpasterstwo zwyczajne we wszystkich swych formach było bardziej ekspansywne i otwarte, by doprowadziło pracujących w duszpasterstwie do nieustannego przyjmowania postawy «wyjścia» i w ten sposób sprzyjało pozytywnej odpowiedzi ze strony tych

wszystkich, którym Jezus ofiaruje swoją przyjaźń. Jak mówił Jan Paweł II do biskupów Oceanii: «wszelka odnowa Kościoła musi mieć misję jako swój cel, by nie popaść w pewnego rodzaju kościelne zamknięcie się w sobie»^[13].

List apostolski *Maximum illud*, zachęcał z duchem proroczym i ewangeliczną odwagą, aby wyjść poza granice narodów, żeby dawać świadectwo zbawczej woli Boga poprzez powszechną misję Kościoła. Zbliżające się stulecie jego opublikowania niech będzie bodźcem do przewyciężenia powracającej pokusy, która czai się za wszelką introwersją kościelną, za wszelkim autoreferencyjnym zamknięciem w swoich bezpiecznych granicach, za każdą formą pesymizmu duszpasterskiego, za wszelką bezpłodną tęsknotą za przeszłością, abyśmy się otworzyli na radosną nowość Ewangelii. Także w naszych czasach, rozdartych tragediami wojny i zagrożonych smutną chęcią podkreślania różnic i wzniecania konfliktów, niech do wszystkich z odnowionym zapalem niesiona będzie Dobra Nowina, że w Jezusie przebaczenie zwycięża grzech, życie pokonuje śmierć a miłość strach, pobudzając do ufności i nadziei.

Z tymi uczuciami, akceptując propozycję Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów, ogłaszam w październiku 2019 roku *Nadzwyczajny Miesiąc Misyjny*, aby bardziej rozbudzić świadomość *missio ad gentes* i podjąć z nową energią przemianę misyjną życia i duszpasterstwa. Można się na ten miesiąc dobrze przygotować także poprzez misyjny miesiąc październik przyszłego roku, aby wszystkim wiernym leżało naprawdę na sercu głoszenie Ewangelii i przekształcenie ich wspólnot w rzeczywistości misyjne i ewangelizacyjne; aby rozwinęło się umiłowanie misji, będących „umiłowaniem Jezusa, ale jednocześnie miłością do Jego ludu”^[14].

Tobie, Czcigodny Bracie, Dykasterii, której przewodniczysz i Papieskim Dziełom Misyjnym powierzam zadanie rozpoczęcia przygotowania tego wydarzenia, zwłaszcza poprzez szerokie uczulenie Kościołów partykularnych, Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, a także stowarzyszeń, ruchów, wspólnot i innych instytucji kościelnych. Niech Nadzwyczajny Miesiąc Misyjny będzie intensywnym i owocnym wydarzeniem łaski, aby promować inicjatywy oraz nasilić w szczególności modlitwę – duszę wszelkiej misji – głoszenie Ewangelii, rozważania biblijne i teologiczne na temat misji, dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego i konkretne działania współpracy i solidarności między Kościołami, aby rozbudził się entuzjazm misyjny i aby nigdy nas z niego nie okradziono^[15].

FRANCISZEK

Watykan, 22 października 2017 roku

XXIX Niedziela Zwykła

Wspomnienie św. Jana Pawła II

Światowy Dzień Misyjny

---

[1] *Lettera ai capi dei popoli belligeranti*, 1 agosto 1917: AAS IX (1917), 421-423.

[2] BENEDYKT XV, List apostolski, *Maximum illud*, 30 listopada 1919: *Breviarium missionum* t. 1, ATK, Warszawa 1979, ss. 200 - 216.

[3] Dekret o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes*, 7 grudnia 1965, 7.

[4] *Tamże*, 2.

[5] PAWEŁ VI, Adhort. ap. *Evangelii nuntiandi*, 8 grudnia 1975, 14.

[6] Dekret *Ad gentes*, 5.

[7] *Tamże*, 8.

[8] *Tamże*, 10.

[9] Enc. *Redemptoris missio*, 7 grudnia 1990, 1.

[10] *Tamże*, 2.

[11] N. 15

[12] *Tamże*, 25.

[13] *Tamże*, 27.

[14] *Tamże*, 268.

[15] Por. *tamże*, 80.
